

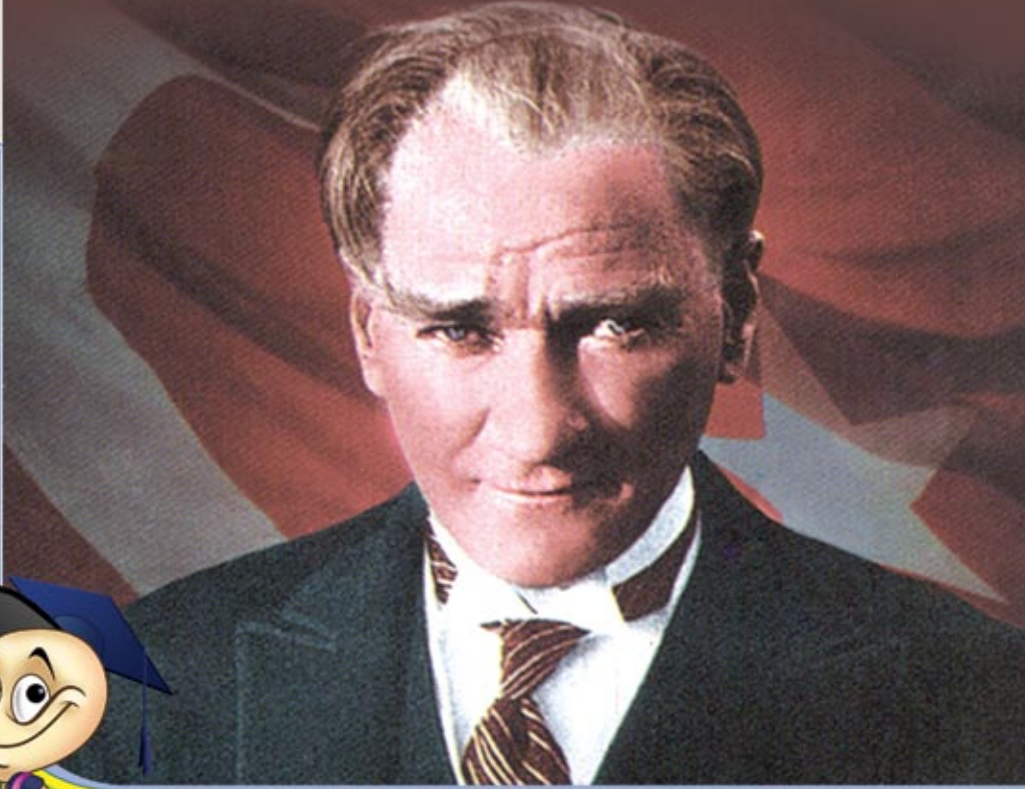
internet kullanım rehberi

BİLGİNİN ÖNEMİ

“Basit ama güçlü bir inancım var:
Kazanmanız ya da kaybetmeniz bilgiyi
nasıl topladığınıza, nasıl yönettiğinize
ve nasıl kullandığınıza bağlıdır.”

Bill Gates

Sayın Veli;

Günümüz toplumlarının gereksinimi olan insan profili artık çok değişti ve farklılaştı. Günümüzde bilgiye ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi kendi yapısına uydurabilen, buna yenilerini ekleyebilen toplum ya da kişiler güçlü olarak kabul edilmektedir.

Bu hızlı ve baş döndürücü değişim ve gelişime ayak uydurmanın kaçınılmaz sonucu olarak da öğretim ortamlarında bilgiye ulaşmayı, bilgiyi kullanmayı ve yaymayı sağlayacak her türlü aracı ve bunlar içerisinde en etkili olan "İNTERNETİ" kullanmak zorunda olduğumuzu gördük.

Ancak teknolojinin ve onun getirilerinden biri olan internetin potansiyel olarak hem hayra hem de şerre açık yönleri olduğunu bilmeliyiz. Kolayca bilgiye erişim ve hızlı iletişim sağlayan bu teknolojinin depoladığı bilgiler içinde, çocukların ve yetişkinlerin zihin ve ruh sağlığını bozanları da bulunmaktadır.

Bu çalışmada, İnternet kullanımının süratle arttığı bir zamanda, internetin zararlı etkileri konusunda genellikle bilinç sahibi olmayan ve gerekli tedbirleri almakta zorlanan siz anne-babaları, beğeniyle okuyacağınızı düşündüğümüz elinizdeki bu kitapçık ile, bilinçlendirmek ve bu konuda size ışık tutacak çalışmaya imza atmaktır.

Hasan KORKMAZ
Okul Müdürü

Bugün internet üzerinde var olan muhtevanın %50 ye varan kısmının, çocukların ve gençlerin gelişimini olumsuz etkileyebilecek potansiyelde; ses, yazı ve görüntüden oluştuğunu söylemek abartı sayılmayacaktır.

Peki anne babalar ne yapmalıdırlar?

Çocuklar internette vazgeçerek, çağın gerisine mi düşmeliler?

Anne-babalar internet kullanımı esnasında çocukların başında nöbet mi tutmalılar?

Eğitici içeriği olan web siteleri mi çoğaltılmalı?

Bu tür çareler düşünülebilir de nihai çözüm; ailelerin (anne – babaların) mutlaka şartlarını zorlayarak bilgisayar ve internet kullanımı konusunda birkaç haftalık eğitimden geçmeli ve internetteki muhtevayı süzen, faydalı bilgiye izin verirken zararlı olanı engelleyen filtre programlarını kullanmayı bilmelidirler. Böylece çocuklarımızın ve gençlerimizin internetin iyi, güzel ve doğru olan muhtevasına yönelmelerini sağlamış olacağız.

Bu kitapçığın hazırlanmasında hiçbir desteği esirgemeyen okul yönetimine ve öğretmen arkadaşlarıma şükranlarımı iletirim.

Ziya KUNDAKÇI
Bilgisayar Öğretmeni

● Bilgi Otobanı İnternet	6
● Peki Bize İnternet Ne Sunar	9
● Pornografik İçeriğe Dikkat	14
● Kumarhaneler Sanal Aleme Taşındı	16
● İnternet Sorunlarından Yaşanmış Kesitler	17
● İnternet Nasıl Kullanılmalı	22
● İnternet Etik Kuralları	22
● Ebeveynler Ne Yapmalı	27
● Çocuklarınızla İletişim Kurun	28
● Aile Çocuk İnternet Kullanım Sözleşmesi	30
● İnternette İçerik Filtreleme	33
● İnternetin Fişini Çekmeyin	35
● Yasaklar Listesi	38
● Sonuç	40

İçindekiler

1. BİLGİ OTOBANI İNTERNET

1.1 İnternet Nedir?

İnternet, birçok bilgisayar sisteminin ortak bir anlaşma dili kullanılarak birbirine bağlayan dünya çapında yaygın olan ve sürekli büyüyen bir iletişim ağıdır. İnternet, bilgiye kolay, ucuz, hızlı ve güvenli ulaşmanın ve onu paylaşmanın günümüzdeki en geçerli yoludur. İnternet'in önemi, 'Olmaszsa Olmaz' derecesinde sürekli olarak artmaktadır.

İnternet farklı bir ortam, farklı bir uzay. Kendi, yazılı olmayan, kuralları olan; kendi toplumu olan bambaşka bir uzay. Klasik yaşama biçimlerini, değer yargılarını değiştiren; hayatımıza yeni kavramlar, yeni uğraşlar getiren bir şey. Hayatımızı etkiliyor. Hem de çok fazla bir biçimde.

İnternet Hayatımız Olacak

Bill Gates, "Daha başlangıç noktasındayız. Önümüzdeki birkaç 10 yıllık süre zarfında internetin etkisi şimdiye kadar gördüklerimizden çok daha büyük olacak" dedi.

"DİJİTAL BİR DEVRİMLE
KARŞI KARŞIYAYIZ"

1.2 İnternetin Dünyadaki Gelişimi

Dünyada ilk internet çalışmaları, 1969 yılında ABD Savunma Bakanlığı'nda ARPANET'in kurulması ile başladı. 1969 yılında Amerikan Savunma Bakanlığı, bir nükleer saldırı sonrasında bile iletişimlerini sürdürebilmeleri için bilgisayar bilimlerini ve çeşitli askerî araştırma projelerini desteklemek amacıyla ARPANET adında İnternet Ağı'nı oluşturmaya başladı ve bu ağ, ABD'deki üniversite ve araştırma kuruluşlarını içererek büyüdü.

Dünyada son yüz yılın en önemli buluşu olarak gösterilen İnternet, hızla gelişimini sürdürüyor. Son verilere göre, yaklaşık 6,5 milyar insanın yaşadığı dünyada İnternet kullanıcısı sayısı 1 milyar sınırına dayanmış durumda.

1.3 Türkiye'de İnternetin Tarihi

Türkiye'de 13 yıl önce başlayan devrimde, internet kullanıcı sayısının 8 milyona, internete bağlı bilgisayar sayısının ise 250 bine ulaştığı tahmin ediliyor.

Türkiye ilk kez internetle, 12 Nisan 1993 tarihinde ODTÜ'den Ankara-Washington arasında kiralık hat kurularak yurtdışıyla sağlanan bağlantı sayesinde tanıştı. Bu sebeple 12 Nisan tarihi, Türkiye'de internetin "doğum günü" olarak kabul edildi.

TABLO GİRECEK

1.4 İnternet'e Kimler Dahildir? Kaç Tane Bilgisayar İnternet'e Bağlıdır?

Kaç Kişi İnternet Kullanıyor?

Bütün dünya üzerinde İnternet'e; üniversiteler, araştırma enstitüleri, kamu kuruluşları, okullar, pek çok ticari kuruluş vb gibi değişik yerler bağlıdır ve İnternet'e bağlı bilgisayar sayısı 2005 yılı Temmuz ayında "Internetworldstats"ın araştırma şirketi ACNielsen'e dayanarak yayımladığı verilere göre, en çok internet kullanıcısı 203 milyon kişiyle ABD'de, ikinci sırada 103 milyon internet kullanıcısıyla Çin, üçüncü sırada 78 milyon internet kullanıcısıyla Japonya bulunuyor. Nüfusa göre sıralamada Türkiye 7 milyon kullanıcıyla 24.sırada.

Teknolojinin 50 milyon kişiye ulaşması için gereken süre

1.4.1 Vazgeçemeyeceğimiz Bir Teknoloji

“İnternet artıları ve eksileriyle vazgeçemeyeceğimiz bir teknoloji. Teknolojiden kaçmanın, yanlış kullanma nedeniyle ortaya çıkan bazı olumsuzluklar nedeniyle ona küsmenin hiçbir anlamı yok. Teknolojiyi kullanmak bir zaruret ve onu kim en iyi, en etkili şekilde kullanırsa geleceği o elinde tutacaktır.

Bunun için çocuklarımızı ve gençlerimizi küçük yaşlardan itibaren teknolojiyle tanıştırmalı, teknolojiyi kullanan, ondan yararlanan, ona esir olmak yerine ona hükmeden insanlar olarak yetişmelerini sağlamalıyız.

Toplumumuzda okuma-yazma bilmeyen Cahil kabul edilirken , şimdilerde artık bilgisayarı ve interneti kullanmayanın da aynı sıfatı taşıyacağı durumla karşı karşıya kalacağı çağı yaşamaktayız.

1.4.2 2010’da Öğrencilerin Tamamı İnternet Kullanacak

Devlet Planlama Teşkilatı'nın Peppers&Rogers adlı danışmanlık kuruluşuna hazırlattığı rapora göre, Türkiye'nin büyük çoğunluğu birkaç yıl içinde internet kullanıyor olacak. Rapora göre internet kullananların oranı 2010 yılında yüzde 51, internet kullanan öğrencilerin oranı ise yüzde 96 olacak. Çalışanların yüzde 77'si, internete bağlı bulunan evlerin oranı yüzde 48, internette alışveriş yapanların oranı yüzde 30'a yükselecek.

1.5 Peki İnternet Bize Ne Sunar?

İçerik bakımından, İnternetin sundukları bazen insan hayal gücünü zorlayacak boyutlara varmaktadır.

-Okulunuzun web sitesine bağlanıp (www.altinbasak.k12.tr) okuldaki sosyal etkinlikler , çocuğunuzun notları, öğretmenlerinin görüşlerini, öğrenebiliriz.

-Vizyondaki filmlerin kısa tanıtımlarını kolayca evinize taşıyabiliriz.

-İnternet veri tabını oluşturulmuş Kütüphanelerde tarama yapabiliriz.

-Tübitak arşivine bağlanıp Bilim ve

Teknik dergilerinin yeni ve eski sayılarını tarayabilir, yazılarını okuyabiliriz.

-Akşama yapmayı düşündüğümüz yemekle ilgili tarifler bulabiliriz.

-Sağlığımız konusunda merak ettiğimiz bir çok ayrıntıya ulaşabiliriz .

-Günlük gazetelerin ve süreli yayınların takibini yapabiliriz.

-Satın almayı düşündüğümüz ürünlerin fiyatları ve ürünü alan insanların ürün hakkındaki yorumlarını okuyabiliriz.

-Bir bilimsel toplantıya bildirimizi İnternet üzerinden gönderebiliriz.

-Yada Nasa servislerine bağlanıp, son uydu fotoğraflarını tarayabilir; Dünyanın istediğiniz bir noktasına ışınlanabilirsiniz.

İnternet'in sundukları; onu kullananların istekleri, hayal güçleri ve gelişen İnternet teknolojisi ile hep artmaktadır. İnternet'in sundukları çok geniştir ve bu kadar bilgi arasında, bilinçsiz bir kullanımla, insan yolunu çok kolay kaybedebilir. Lütfen “SİZ İNTERNETİ KULLANIN”, “İNTERNET SİZİ DEĞİL!”.

1.6 İnternet üzerinde ne gibi bilgilere ulaşabilirim?

İnternet üzerinde erişebileceğimiz bilgiler değişik formatlarda dosyalardan oluşur. Bu dosyaları aşağıdaki şekilde gruplamak mümkündür.

Metin dosyaları :

Genellikle Ascii, bazen de iso vb standardında yazılmış dosyalar. Bunlar sadece düz yazı içerirler.

Binary (İkili) Dosyalar : Metin dosyaları dışındaki her şeyi bir anlamda bu gruba dahil edebiliriz. Bunlar;

Uygulama (doğrudan çalıştırılabilir) programları
görüntü dosyaları (resimler)
ses (müzik ve klipler)
hareketli görüntü (video)

1.7 İnternet Adreslerinde Görülen Kısaltmalar Ne Anlama Gelir?

İnternet'e bağlı kuruluşlar değişik gruplara ayrılabilir ve bir kuruluşun adresi, o kuruluş hangi gruba dahilse ilgili kısaltmayı bazı istisnalar dışında mutlaka içerir. Ayrıca, ülkelerin 2 harfli tanım kodları da (Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada çıkışlı adreslerin çoğu ve geniş bir kitleye servis sunan bazı birimler dışında) adresin sonuna eklenir.

TABLO GİRECEK

1.8 İnternete Nasıl Bağlanabilirim?

Bilgisayarı, telefon hattı, modemi ve internet erişim aboneliği olan herkes internete evinden bağlanabilir. Bunun dışında işyerleri ve büyük kuruluşlar daha farklı yollardan internete bağlanabilirler. Hatta gelişen teknoloji sayesinde cep telefonlarından ya da televizyonlardan bile internet bağlantısı sağlanmaktadır.

2.İNTERNETİN GETİRDİĞİ SORUNLAR

İnternetin önemi ve açtığı yeni ufuklar konusunda şimdiye kadar internetin insanlık için vazgeçilmez bir teknoloji olduğunu söyledik.

Ancak dikkatlerimizi çeken bir nokta var ki o da internetin o kadar da masum bir teknolojik gelişme olmadığıdır. Bugün birçok internet danışmanının dile getirdiği, ulaşılan bilgilerin güvenilirliği ve doğruluğu problemi, internetin potansiyel tehlikelerinden sadece biridir. Üzülerek belirtelim ki, internette çok daha önemli tehlikeler çocuklarımızı ve gençlerimizi beklemektedir.

Çocukların sağlıklı, ahlâklı ve faziletli yetiştirmek isteyen ebeveyn ve eğitimciler için handikap, internetin, çocuk ve gencin gelişimine menfi tesir eden muhtevayı da barındırmasıdır. İşte bunlardan birkaçı;

- Pornografik ürünler,
- Uyuşturucu ve madde bağımlılığını özendiren malzemeler,
- Şiddet içeren yazılar ve oyunlar
- Yasa dışı faaliyet gösteren illegal grupların propagandaları bunlardan sadece bazılarıdır.

Eyvah Çocuğum Hasta Galiba !

Hergün internete girmek
Günde en az 4 saat kullanmak
Dünyadan el ayak çekmek
Bilgisayar başında atıştırma
Uykusuz geceler geçirmek
Zaman ayırdığını inkar etmek
Sanal arkadaşlar yüzünden gerçek arkadaşlarını unutmak
Sürekli maillerine bakmak
İnternette uzak kaldığında sinirli-lik belirtileri göstermek.

2.1 Pornografik İçeriğe Dikkat!

Bugün internet üzerinde var olan muhtevanın "%50 varan" kısmının, çocukların ve gençlerin gelişimini olumsuz etkileyebilecek potansiyelde; ses, yazı ve görüntüden oluştuğunu söylemek abartı sayılmayacaktır. Yapılan son bir araştırmada, sadece Türkçe içerikli 200'ün üzerinde web sitesi, gayr_i ahlâkî yayın yapmaktadır. Kısacası, çocuğun ve gencin sağlıklı ve dengeli gelişimini engelleyecek ve dejenere olmasına yol açacak bilgi ve malzeme, internete erişen bir çocuk ve genç için bir tıklama uzaklığındadır.

2.2 'Her Türlü Araç Silah Olabiliyor'

İnternette ve bilgisayarlarda oynanan bir çok oyun gençleri ve çocukları şiddet içerikli bir senaryonun aktörü haline getiriyor, Oyunlarda genç ya da çocuk "Ne kadar çok adam öldürürse, o kadar çok başarılı olacağını görüyor. Eğer adam öldürecek silahı yoksa her türlü aracın silah olabile-

ceğini öğreniyor. Poşetin dahi bir silah olabileceğini öğreniyor. Bazı oyunlar var ki, onlarda şöyle deniyor çocuklara: Eğer hiçbir şey yapamazsanız oyundan sıkılırsanız benzin bidonunu döküp arkadaşınızı yakabilirsiniz deniyor."

2.3 Oyunlarda Politik Mesajlar Veriliyor

Türkiye'ye yasal yollardan giren ancak denetlenmeyen bu oyunlardan önce, piyasaya tanıtım dergileri sürülüyor. Bu dergilerde de şiddet, "Yasaklanmadan arşivimize kaydedin", "16 yaşından küçükseniz izlemeyin" gibi kısıktıcı uyarılarla teşvik ediliyor. Piyasadaki yaygın şiddet oyunlarının dikkat çekici bir özelliği daha var; güncel politik mesajların yoğunluğu.

2.4 Kumarhaneler Sanal Aleme Taşındı

Ankara Ticaret ve Sanayi Odası'nın hazırladığı rapora göre, milyonlarca Türk, sanal kumarhanenin kapılarında tıklarak giriyor. Evde ya da internet kafede oturup, yalnız ya da arkadaşlarıyla, zaman zaman da ebeveynleriyle sanal kumarhanenin kapısını tıklayan Türkler; 21, Rulet, Poker gibi oyunlar oynayabiliyor. Dünyanın dört bir yanındaki futbol, basketbol, at yarışı, boks, tenis maçları için iddiaya girebiliyor.

Türkiye'de internet üzerinden kumar ve bahis oynayanların sayısı 1 buçuk milyonu buluyor. Milli Piyango İdaresi'ne göre Türkiye'de online kumarhanelerin yıllık cirosu 1 milyar dolara ulaşmış durumda. İngilizlerin Türkiye'de

yaptığı bir araştırmaya göre ise bu rakam 5 milyar doları buluyor.

Kumar bağımlılarının yüzde 75'ini sanal ortamda kumar oynayanlar oluşturuyor. Sanal kumarhanelerde bilinenin aksine yalnızca erkekler oynamıyor. Rapora göre, bağımlılar arasında kadınlar ve çocuklar başı çekiyor.

Bazı siteler 18 yaşın altındaki çocukları kabul etmediğini söylüyor; ancak tıpkı sigara paketlerinin üzerinde yazılı olan "yasak" gibi göstermelik kalıyor. Hatta bazı siteler, ebeveynlerinin kredi kartını kullanmak koşuluyla kumar oynanmasına izin veriyor. Yine bazı sitelerde promosyon veriliyor, bonus dağıtılabilir. Örneğin 100 Euro depozit verene 30 Euro bonus kredi açılıyor.

2.5 İnternetin Getirdiği Sorunlardan Yaşanmış Kesitler...

Murat 5. Sınıfta Okuyor...

Murat ilköğretim 5. sınıf öğrencisi. Babası ona bilgisayarı bir yıl önce aldı. Bu yılın başından beri de internete girebiliyor. Her akşam saatlerce internette geziyor. Çünkü Türk Telekom'un ADSL kampanyası ile sabit bir ücretle sınırsız internet imkanından faydalanıyor. İnternet birçok ödevini yapmada ona büyük

fayda sağlıyor. Ama interneti sadece ödev yapmak için kullanmıyor. Anne Feride Hanım, oğlunun bu sene çok ders çalıştığını ve odasından çıkmadığını söylüyor. Odasında, bilgisayarın başında her gece farklı sitelere girmek onun için büyük eğlence. Feride Hanım, baba Yusuf Bey, internetten hiç anlamıyor. Zaten Murat da anne-babası odaya geldiğinde bilgisayar ekranında görünmesini istemediği şeyleri onlardan rahatlıkla gizleyebiliyor. Anne-baba da çocuklarının zararlı sitelere çok rahat girilebileceğini bilmiyor.

Aman Allah'ım!

Evine ADSL alanlardan biri de Fuat Bey. Önceleri oğlu Sedat için çok iyi olacağını düşünmüş. Ama iki ay geçmeden interneti kapatmış. İşten erken geldiği bir gün bilgisayarın başına geçip, merakla internete sarılmış. Merakı giderek moral bozukluğuna dönüşürken, oğlunun girdiği sitelerin bir dökümünü çıkarıp birkaçına girmiş. "Aman Allah'ım!" şokuyla sarsılırken, en ahlaksız sitelerin ne kadar da çok olduğunu farkına varmış. "Bu fotoğraflar, bu saçma-sapanlıklar insanın beynini bulandırır." düşüncesiyle ertesi günü internet aboneliğini sona erdirmiş... Sedat bu işin henüz ekonomik gerekçelerle olduğunu zannediyor...

12 Yaşında Bıçaklı Saldırı

Bursa'nın İnegöl ilçesi Akhisar Köyü'nde oturan 17 yaşındaki T.Y. internette sohbet ederken tanıştığı 15 yaşındaki A.D. ile 14 Şubat günü buluşmaya karar verdi. T.Y., salı günü ailesine 'İşe gidiyorum' diyerek evden çıktı ve aynı köyden bir arkadaşıyla İzmir'e gitti. T.Y., A.D. ile Bornova'da gezerken A.D.'nin erkek arkadaşı olduğu ile sürülen 12 yaşındaki

H.Ç.'nin bıçaklı saldırısına uğradı. Bir mobilyacıda boya ve cila kalfası olarak çalışan T.Y.'nin çok kan kaybettiği ve henüz hayati tehlikeyi atlatamadığı öğrenildi. T.Y.'nin annesi "Oğlum akşamları internet kafeye takılırdı. 'Vakit geçiriyor' diye bir şey demezdik. Meğer, bu tür şeylerle uğraşıyormuş. Böyle olacağını nereden bilirdik" dedi. Olaydan sonra kaçan H.Ç. ise aranıyor.

Chat' Cinayeti

Zeytinburnu Zühtü Kurtulmuş Lisesi son sınıf öğrencisi 17 yaşındaki Ahmet Akcan, kız arkadaşını rahatsız ettiği öne sürülen 16 yaşındaki T.K. ile internette sohbet ederken karşılaştı. Burada tartışan öğrenciler, yanlarına arkadaşlarını da alarak Zeytinburnu Adliyesi'nin arkasında buluştu. Kurusıkıdan bozma tabancasını çeken T.K., ateş açtı. 17 yaşındaki Ahmet Akcan öldü, arkadaşı M.A.T. yaralandı.

Kızların Düellosu

Bostancı'da bir kolejde öğrenci olan 17 yaşındaki S.A.P., arkadaşı M.U. ile çalınmış bir bluz yüzünden tartıştı. İki genç kızın internetteki sohbet hattında devam eden kavgasına M.U.'nun arkadaşları olan T.D ve S.S. adlı iki kız daha karıştı. Bunun üzerine S.A.P., kavga ettiklerine gece yarısı Erenköy'de randevu verdi. S.A.P., kavgaya sonradan karışan iki genç kızı, burada yanında getirdiği tabancayla bacaklarından vurdu.

2. 5 Bilgisayar ve İnternet Kullanımı İle Alakalı Uzman Görüşleri

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı öğretim üyesi

Prof. Dr. Hakan Coşkunol: “Son zamanlarda çocuğunu bilgisayar önünden kaldıramayan ailelerin yoğun başvurusu var. Aralarında bir-iki gün hiç uyumayıp internette gezinen, psikiyatrik sorunlar yaşayanlar var. Sağlıklı gelişen, sosyalleşebilen ergenlerde internet kullanımı ciddi sorun yaratmıyor. Ancak aile içi sorunlar, çocuğun başarısızlıkla ilgili birtakım kaygıları olabiliyor. Doğru dürüst arkadaşı olmayan, sosyalleşmeyen ergen internete girdiğinde sorun olabiliyor. Çocuklar sık sık cinsel taleplerle karşılaşabiliyor, cinsel malzemeye bir anda ulaşabiliyorlar” diye konuştu.

İstanbul’da ergenlik çağı problemleriyle ilgilenen Memory Center adlı nöropsikiyatri merkezinden

Uzman Dr. Ahmet Çevikaslan:

İnternetteki şiddetin aslında toplumdaki şiddetten ayrılmayacağına hatırlattı. Çevikaslan, “Evet, internette porno siteler, terör örgütlerinin siteleri var. Riskler var. Ama

televizyonun da cep telefonunun da riskleri var. Bizde kontrol edilemeyen teknolojiye karşı yasaklamaya gidiliyor. Anne ve babalar için bilgilenmek ve öğrenmek en iyi yol. Çünkü farkında olmadan çocuklara haksızlık yapılabiliyor. Karşıma gelen her ergenin yüzlerce MSN arkadaşı var. Böyle bir ortamda çocuğa emriva-ki ile güç geçiremezsiniz. Devir, teknoloji devri. Neyi yasaklayacaksınız? Bilgisayar baş belası değil. Unutmayalım ki, şiddet çocuğa özgü değildir. Toplumdaki şiddetten onlar da payını alır. Bilgisayar kullanımının sorumluluğunu sadece anne ve babaya yüklemek yanlış” dedi.

Memorial Hastanesi Psikologlarından

Dr Aslıhan Tozlu: Bilgisayarın sigara, alkol, uyuşturucu ve kumar bağımlılığından ayırt edilmemesi gerektiğine dikkat çekiyor. Bilgisayarın toplum tarafından daha kolay kabul gördüğünü ve bu yüzden daha tehlikeli olduğunu düşünen Tozlu, “Bilgisayar bağımlılığı diğer bağımlılıklardan daha tehlikeli. Çünkü aile ve toplum bu bağımlılığı normal karşılıyor. Bu da rahatsızlığın farkına varılmasını geciktiriyor.

İngiliz Psikolog Mark Griffiths:

“Yüzünüz akne dolu 15 yaşında bir delikanlı olabilirsiniz, ama sanal alemde kendinizi Brad Pitt ilan edebilirsiniz” diyerek özetliyor sanal alemin albenisini.

Tabii ki, bu günah ne İnternet’e ne de televizyon gibi diğer medya organlarına aittir. Bütün muvasala ve muhabere vasıtaları, iletişim araçları birer silah gibidir. Nasıl ki, Çanakkale’de düşmana karşı kullanılan silah öpülüp başa konulsa sezâdır, mukaddestir; fakat, bir mü’minin kanının dökülmesine sebep olan ya da bir kargaşada kullanılan silah uğursuzdur, kötüdür. Aynen öyle de, İnternet, fuhşa açık birinin elinde, insanları müstehcenliğe ve felakete götüren bir araç; hakiki bir mü’minin idaresinde ise, Cennet’e adam taşıyan nurdan bir vasıta olur. Dolayısıyla asıl kötülenmesi gerekli olan, İnternet siteleri, televizyon ekranları ya da gazete sayfaları değil, onları muzır işlerde kullanan fena insanların duygu ve düşünce örgüleridir.

3. İNTERNET NASIL KULLANILMALI ?

İnternetin günümüzde yaygın bir iletişim aracı olarak kullanılması, beraberinde dikkat edilmesi gereken bazı kuralları da getirmektedir. İnternet üzerinde kabul edilebilir ya da edilemez davranışları tanımlayan kurallar "internet etiği" olarak adlandırılır. İnternet etiği olarak adlandırılan bu kurallar, internet kullanılırken diğer insanların haklarına saygılı olmak için ne yapılıp ne yapılamayacağına ilişkindir.

3.1 İnternet Etik Kuralları

İnternet kullanımına öğretmen veya ailenin gözetim ve denetiminde başlanmalıdır.

• Öğretmen ve/veya ailenin onayı alınmadan internet ortamında hiç bir form doldurulmamalıdır.

• Öğretmen ve ailenin onayı alınmadan internet aracılığı ile ticarî faaliyette bulunulmamalıdır.

• İnternet ortamında tanışılan kişilerle hiç bir surette buluşulmamalı adres ve telefon verilmemelidir.

• İnternette düzgün Türkçe kullanılmalı, nazik ve saygılı olunmalı, karşılıklı tartışmalar belirli bir seviyede olmalıdır.

• İnternet aracılığıyla bilgi isteniyorsa, sitenin güvenli olup olmadığı mutlaka araştırılmalı, verilecek bilgiler 3. şahıslar tarafından kullanılmamalıdır.

• Bilgi paylaşımlarında karşılıklı gönderilecek dosyalar virüs kontrolünden geçirilmelidir.

• İnternette sohbet ederken, mesaj panosuna mesaj gönderirken ya da mektup arkadaşınızla mektuplaşırken adınız, soyadınız, adresiniz, telefon numaranız, parolanız gibi kişisel bilgilerinizi ve kredi kartı numaranızı asla vermemelisiniz.

• İnternette öğretmen ya da ailenizle birlikte gezin. Eğer ailenizin zamanı uygun değilse, ziyaret ettiğiniz siteleri ailenize söylemelisiniz.

• Web sitesinin Güvenlik Politikası'na ve verdiğiniz bilgilerin başkaları ile paylaşılmayacağı konusunda, güvence verip vermediğine bakmalısınız. Sizden istediği bilgileri ne amaçla kullanacağını öğrenmelisiniz. Ziyaret ettiğiniz sitenin [Güvenlik Politikası]nı öğretmen ya da ailenize söylemelisiniz. Böylece siz, öğretmen ya da aileniz, sizin hakkınızda is-

tenen bilgilerin, sitede ne amaçla kullanılacağı konusunda bilgi sahibi olacaksınız.

Eğer bir şey satın alacaksanız sitenin güvenli internet erişimi sağladığından emin olun. Sitede veya sipariş formunda güvenli erişimle ilgili herhangi bir bilgi yoksa mektup veya telefonla sipariş vermeniz daha iyi olur.

• Bir faaliyete ya da oyuna katılabilmeniz için sitenin çok fazla kişisel bilgiye ihtiyacı yoktur. Bu nedenle gereğinden fazla bilgi vermeyin, gerekirse siteyi terk etmelisiniz.

• Bazı insanların kötü niyetli olabileceklerini ve çocuk olmadıkları hâlde çocukmuş gibi davranabileceklerini unutmayın. Bu nedenle internette tanıştığınız kişileri öğretmen ya da ailenize söylemelisiniz. Ayrıca yeni tanıştığınız kişilerden aldığınız mesajları öğretmen ya da ailenize göstermeli ve onların onayı olmadan bu mesajlara cevap vermemelisiniz.

• Ailenize sormadan internet aracılığıyla hiçbir şey satın almamalı ve hiç bir

koşulda kredi kartı numarası vermemelisiniz.

• İnternette hiçbir tartışmaya ya da kavgaya katılmamalısınız. Eğer biri sizinle tartışmaya ya da kavgaya kalkışırsa, ona cevap vermeyerek öğretmen ya da ailenizi konudan haberdar etmelisiniz.

• Eğer hoşlanmadığınız bir şeye rastlarsanız ya da öğretmeninizin ve ailenizin, sizin görmenizden hoşlanmayacağını düşündüğünüz bir şeye rastlarsanız, geri tuşuna basın ya da site penceresini kapatın.

• Eğer bazı kişilerin çocuklara söylenmemesi gereken herhangi bir şey söylediğine rastlarsanız, bu konuyu öğretmen ya da ailenize söylemelisiniz.

• İnternette ilgili konular hakkında hiç bir şeyi öğretmen ya da ailenizden saklamamalısınız.

• Eğer birisi size resim gönderir, gitmemeniz gereken bir siteyi ziyaret etmenizi önerir ya da uygun olmayan bir dille konuşmayı önerirse, öğretmen ya da ailenizi durumdan haberdar etmelisiniz.

• Eğer birisi yapmanız gereken bir şeyi yapmanızı isterse, öğretmen ya da ailenize söylemelisiniz.

• Ailenizin onayı olmadan internette tanıştığınız hiç kimseyi aramamalısınız.

• Aileniz yanınızda olmadan ve onaylamadan internette tanıştığınız kimseyle buluşmamalısınız.

• İnternette tanıştığınız kimseye ailenizin izni olmadan hiçbir şey gönderme-

melisiniz.

• Eğer internette tanıştığınız birisi size herhangi bir şey gönderirse ailenize söylemelisiniz.

• İnternette güzel bir dil kullanmalı ve nazik olmalısınız.

• Sadece şaka yapıyor olsanız bile kimseyi korkutmamalı ya da tehdit etmemelisiniz.

• Bilgisayar ve internet konusundaki kurallara uyma konusunda öğretmen ya da ailenizle işbirliği içinde olmalı ve internet yüzünden başınıza ne gelirse gelisin onlara söylemelisiniz.

• İnternette sohbet ederken kullanacağınız takma adı (Nick Name) yaş, cinsiyet konusunda bilgi vermeyecek biçimde seçmelisiniz.

•Sohbet sırasında dosya indirme (download) teklif eden olursa kabul etmemelisiniz.

•Ev ödevi ya da araştırma hazırlamak için interneti kullanacaksanız dikkatli olmalısınız. Maalesef isteyen istediği bilgiyi internette yayımlıyor. Bulduğunuz bilginin sağlam olup olmadığından emin olmak için dipnotları ve göndermeleri olup olmadığına bakmalısınız.

•Arkadaşlarınızın bilgisayarınızı kullanmasına izin veriyorsanız, tüm bu kuralları onların da uyguladığından emin olmalısınız. Bilgisayarınızı dikkatsiz kullanan birisi güvenliğinizi tehlikeye atabilir.

•Genel ilgi alanlarına hitap eden sohbet odalarını ziyaret etmemelisiniz. Belli ilgi alanlarına yönelik (dağcılar, pul koleksiyoncuları vb.) siteleri ziyaret edebilirsiniz.

•Özellikle arama motorlarını kullanırken verimli bir arama için doğru anahtar kelimeyi seçmeye dikkat ediniz. Konunun sınırlarını daraltmak için bir-iki ilgili sözcükte karar kılın. Eğer yan yana geçen kelimeler arıyorsanız, tırnak içinde yazmalısınız.

3.2.1 Anne - Babalar da Bilgisayarı ve İnternet Kullanmayı Öğrenmeli

Acaba ülkemizde kaç anne-baba, bu tehlikenin farkında olup, internetin muhtevası hakkında bilgi sahibidir. Üzücü olan durum, ülkemizde anne-babaların bu tehlikenin tam olarak farkında olmamaları, dolayısıyla gerekli tedbirleri yeterli ölçüde alamamalarıdır. Birçok kişi, bilgisayar kullanmaktan korkuyor. Özellikle yaşı kırkın üzerinde olanlar. Bilgisayar ve interneti yeni, genç nesle bırakıyorlar. Aile arasındaki konuşmalarda, "bizim çocuk iyi bilir" deyip geçiliyor. Ebeveynlerin bilgisayardan korkmaması lazım. Okur yazar olmayan bir ebeveyn, nasıl ki okula giden çocuğuna yardımcı olamayıp eziklik hissederse bilgisayar ve internet okur yazarı olmayan veliler de aynı ezikliği hissedebilmekte. Sorduğu sorulara cevap alamayan çocuk, bir süre sonra "annem-babam bu işten anlamaz" hissine kapılmakta.

Bunun çözümü, aileler mutlaka bu konuda imkanlarını zorlayarak halk eğitim merkezleri ve okullarını kullanarak bilgisayar ve internet kullanımı konusunda birkaç haftalık eğitimden geçmelidirler.

3.2 Ebeveynler Ne Yapmalı?

Yapılan araştırmalarda internet kullanımında denetimin tam olarak sağlanmadığı gözlenmektedir. Bilgi paylaşımı için geliştirilmiş yararlı internet sitelerin yanı sıra; ülkemizin geleceği gençlerimizin millî ve manevî değerlerden uzak, kültür seviyeleri düşük, ruhen çöküntü içerisinde yetişmesine yol açabilecek zararlı siteler de internet ortamında yer almaktadır. Bu durumda;

Çocuklarınızla İletişim Kurun

Gençlerin ve çocukların İnterneti etkili ve güvenli bir biçimde kullanabilmeleri için ebeveyn tarafından da bilgilendirilmeleri ve yönlendirilmeleri gerekmektedir. Çocuğunuzla doğru iletişim kurarak doğru internet kullanımını konusunda onlarla

konuşmalı, anlaşma yapmalı ve aşağıda belirtilen konularda mutabakata varılmalıdır.

- Öncelikle internet bağlantılı bilgisayarı çocuğın odasından çıkarmalı. Herkesin ortak kullanım alanı olan bir odaya yerleştirmelidir. Bunu yaparken de genç duyulan güven tekrar edilmelidir.

- Sınırsız internetiniz olsa bile çocuğunuzun internet kullanımına sınır getirilmelidir. Burada kullanım saatleri ve günü belirlenirken çocuğunuzun ders çalışma programı göz önünde bulundurularak bu doğrultuda bir program çıkarılmalıdır. Ve hazırlanan bu programa mutlaka mutabık kalınması çocukta istenmelidir ve ayrıca takip edilmelidir.

- Çocuklarınızın online(internet kullanımını sırasındaki) alışkanlıklarını öğrenmeli. Müzik indirme, online oyunlar, msn(haberleşme), arge(araştırma-geliştirme) gibi ne tür aktivitelere katıldığına bilinmesi durumunda çocuğunuzun özelliklerini öğrenir, onunla bir kuşak çatışması içerisine girmezsiniz.

Aile Çocuk İnternet Kullanım Sözleşmesi

Anne ve Babalar,

İnternet hepimiz için çok zengin bir bilgi içeriği sunmaktadır. Ancak çocuklarınızın İnterneti etkili ve güvenli bir biçimde kullanabilmeleri için bilgilendirilmeleri ve yönlendirilmeleri gerekmektedir. Aile-Çocuk İnternet Kullanım Sözleşmesi çocuklarınıza uzlaşmacı bir yolla kuralları öğretmeyi ve uygulamayı amaçlamaktadır.

Bilgisayar ve İnterneti kullanmak istiyorum ve İnterneti kullanırken uymam gereken bazı kurallar olduğunu biliyorum.

1

Ailemin benim güvenliğimi, sağlığımı ve derslerimi düşündüklerini biliyorum. Bu yüzden, bilgisayar ve İnternet konusundaki kurallara uymam konusunda ailemle işbirliği içinde olacağım. Bilgisayar ve İnterneti daha çok derslerime yardımcı bir araç olarak kullanacağım.

2

İnterneti kullanmaya ailemin gözetiminde başla-

yacağım. Ailemle ders programımı ve derslerimi aksatmayacak şekilde bir program yapıp kesinlikle belirlediğimiz saatlerde İnterneti kullanacağım. Aksi takdirde kendimi kandırmış olurum.

3

Adımı, adresimi, telefon numaramı, okulumu, ailemin adını, adresini, telefon numarasını ya da başkalarının beni bulmasını kolaylaştıran herhangi bir bilgiyi (tuttuğum takım, gittiğim yerler vb.), İnternette tanıştığım kimseye vermeyeceğim.

4

Bazı insanların kötü niyetli olabileceklerini ve çocuk olmadıkları halde çocuk gibi davranabileceklerini biliyorum. Bu nedenle İnternette tanıştığım kişileri aileme söyleyeceğim.

5

Aileme sormadan İnternet aracılığıyla hiçbir şey satın almayacağım ve hiçbir kredi kartı numarası vermeyeceğim.

6

İnternette hiçbir tartışmaya ya da kavgaya katılmayacağım. Eğer biri benimle tartışmaya ya da kavgaya yeltenirse, onlara cevap vermeyeceğim ve ailemi konudan haberdar edeceğim.

7

Eğer hoşlanmadığım bir şeye rastlarsam ya da ailemin benim görmemden hoşlanmayacağını düşündüğüm bir şeye rastlarsam, geri tuşuna basacağım ya da pencereyi kapatacağım.

8

Eğer İnternette tanıştığım birisi bana posta ile ya da bir kişi aracılığıyla, herhangi bir şey gönderirse aileme söyleyeceğim.

9

İnternette iyi bir dil kullanacağım ve nazik olacağım.

10

Bilgisayarına herhangi bir disk ya da İnternette bir bilgi yüklemeyi önce virus kontrolü yapacağım.

11

Ailem bana daha önce çok büyük bir tepki göstermeyeceğine söz verdiği için, İnternet yüzünden başıma ne gelirse gelsin, onlara söyleyeceğim, ailemden saklamayacağım..

3.2.3 Filtre Yazılımları Kullanın

“Zarardan kaçınma ve korunma, faydalıyı yapmaktan önce gelir.” prensibiyle, internetteki muhtevayı süzen, faydalı bilgiye izin verirken zararlı olanı engelleyen filtre programlarını mutlaka internet bağlantılı bilgisayarlarda kullanmalıdır. Böylelikle çocuklarımızın internetin iyi, güzel ve doğru olan muhtevasına yönelmelerini sağlamış oluruz.

4. İNTERNETTE İÇERİK FİLTRELEME

Zararlı içeriğe ve virüslere karşı filtre programlarıyla korunmak mümkün. Bu koruma yüzde yüz değilse de yüksek oranda güvenlik sağlayabiliyor. Uydu anteni kullanarak televizyon izleyenler, dekoder tercih ederken ‘çocuk kilidi’ olanları satın alarak çocuğun her kanalı izlemesinin önüne geçebiliyor. Bu uygulamanın benzeri internet için de mümkün. Site engelleme hem modemle hem de programlarla yapılabiliyor.

4.1 Dört Milyon Siteye Girmeyi Engelleyen Programlar Var

Eğer hem zararlı sitelere girmeyi önleyeyim, hem de virüslere, art niyetli kişilerin saldırısına karşı tedbirimi alayım diyorsanız internet güvenlik paketlerini tercih edebilirsiniz. Birçok anti-virüs programının zararlı sitelere karşı tedbiri var. Birkaçını inceleyip, beklentilerinize göre kararınızı verebilirsiniz.

Bu kategoride kullanılabilir programlar

- E-filtre (Türkçe Kullanımlı)
- Websense
- SurfControl
- ChildControl
- Cybersitter
- Yassak
- We-Blocker
- Antiporn
- Parental Filter

Bu tedbirlerin de dışında problemi ücretsiz bir yazılımla halletmek istiyorum derseniz İnternetin Fişini Çekmenin Başlığı altında Parental Filter internet içerik filtreleme yazılımının tanıtımını ve kurulumunun nasıl yapılacağını göstereceğiz.

İNTERNETİN FİŞİNİ ÇEKMEYİN

Çocukları, internetin zararlı içeriğinden korumak için yasak koymanıza gerek yok. Çözümü, ücretsiz bir yazılımla açıklıyoruz. Güvenli internetin yolları bu rehberde.

Daha önce sizlerin de fikrini almak için yaptığımız habere göre akliselim olan herkes gibi SDN üyeleri de internetin zararlı içeriğinden dolayı çocukları, bilgi çağının en yeni teknolojisinden uzak tutmayı bağımlılık olarak görüyor. Bu konuda, bilgisayarın veya internetin fişini çekmek yerine başka bir çözüm olduğuna inanıyorlar. Bu yazıda da o çözümü açıklıyoruz. Hem de ücretsiz bir yazılım ile.

Parental Filter ile Problemi Oluşmadan Çözün

Ücretsiz yazılımı indirmek için buraya tıklayın.

http://shiftdelete.net/site/component/option,com_docman/task,doc_download/gid,82/itemid,94/

Kurulum dosyasını indirdikten sonra çalıştırın. Standart kurulum sihribazı ile adımları geçtikten sonra web üzerinden "Runtimesetup.exe" dosyasını indirecektir. Fazla zaman almayan bu işlemden sonra yazılımın ikonu masaüstünde kendine yer bulacaktır.

Yazılımın Türkçe versiyonu henüz bulunmuyor. Ancak yabancı dil bilmeseniz de yapmanız gerekenlerin hepsini bu yazıda adım adım açıklayacağız.

Yasaklar listesi

Üçüncü bölümde ise yasaklı kelimelerden tutun da zararlı içeriğe sahip web sitelerine kadar geniş bir veritabanı bulacaksınız. Bu veritabanına ulaşmak için “**Master Database Viewer**” butonuna basın. Bu alana eklemek istediğiniz bir içerik varsa “**Add**” butonuna basmanız yeterli.

Güncel kalın

Dördüncü bölümde (About) ise yazılım hakkında bilgilerin yanı sıra güncelleme bağlantısını da göreceksiniz. Yazılımın son sürümünü kullandığınızdan emin olmak için “**Check for updates**” linkine tıklayın.

Tavsiye

Test bilgisayarında da gördük ki, yazılımı varsayılan ayarlarla kurarsanız, birazcık sistem bilgisi olan birisi, bu yazılımı rahatlıkla kapatabilir. Sistem çubuğunda görünen bu yazılımı saklamak için yazılımın ara yüzünde “**Options**” bölümünde yer alan “**Install as a Windows system service**” seçeneğini onaylayın.

Sonuç

Test ederken örneğin adres satırına "Jenna Jameson" yazmaya çalıştık ama son harfe basmaya kalmadan kendimizi Tolga Abi'nin web sitesinde bulduk. Bu durum, diğer yazılımları kullanırken de geçerli idi.

Bilgisayar ile yeni tanışan genç arkadaşlarımızı, internetin zararlı içeriğe sahip sitelerinden ve yazışmalardan bu şekilde koruyabilirsiniz. Yasaklamak yerine, yönlendirme ile de psikolojik baskı yerine ilgisini çekecek web siteleri ile bu korunmayı daha da eğlenceli hale getirmiş olacaksınız.

Demek ki neymiş? İnternette korunmak için bilgisayarın fişini çekmek gerekmiyormuş.

Sözümüz, matbaanın şeytan icadı sayılıp memlekete girmesini engelleyenlerle aynı zihniyete sahip gazeteciler.

